

همدقم

رگا و [i] ۲۱۲ص، ۷ج، همارکلاجاتم) هدوب [1] هعیس یاهق ف عامچا دروم مهد نرق ات، عبس تاءارق رتاوت رتاوتم عبس تاءارق طقف ای آهک [تسا هدوب رگید تئارق هس رتاوت رس رب افرص هدوب یفالتخا تیاور نامز مه هک تسای لاج رد نیای. (211-209ص، نامه) [دنرتاوتم رشع تاءارق همه ای تسای مدرم]: دیوگیم ع قداص امام هب یوار هک تسای هدمآ هعیس باتک نیرتفورعم رد یدنسل لاج یحص: «دیوگیم غورد ادخ نانمشد»: دنهدیم خساپ ناشیای و «تسای هدش لزان فرح تفه رب نآرق دنوگیم نیای دافم و؛ (۶۳۰ص، ۲ج، یفاک) [ii].» تسای هدش لزان دحاو [دنوادخ] بناج زا دحاو یفرح رب نآ نکیلو هب یسرربط موحرم و یسوط خیش هکنانچ تسای هدوب هعیس یاملع هجوت دروم میدق زا زین تیاور دناهدرک دیکأت و حیرصت، دوخ ریسفت همدقم رد و د ره، نیتسخن نورق رد هعیس گرزب ملع او و ناو نع یف نایبتلا) تسای هدش لزان دحاو فرح هب نآرق هک تسای نیای ناشتایاور و هیامام بهدم رد فورعم هک (۳۸ص، ۱ج، نایبلع مجم؛ 7ص، 1ج، نآرق لاریسفت

شیدح رد هک تسای نیای دش هئارا «نآرق ندوب تئارقکت» تشادرب دییات رد ادعب هک یرگید بلطم ی دحاو بناج زا هک تسای دحاو نآرق انامه»: هک هدش تیاور ع رقاب امام زا، یفاک باتک نامه رد یرگید شیدح نیای رد هکنیای اب. (۶۳۰ص، ۲ج، یفاک) «تسای نیایوار بناج زا فالتخا نکیلو تسای هدش لزان ار لبق شیدح رد «دحاو فرح» زا دوصقم هک روط نامه نارخاتم اما، درادن دوجو «دحاو فرح» ریبعت و؛ دندرک دادملق «تاءارق رد فالتخا» ار شیدح نیای رد «فالتخا» زا دوصقم، دنسناد «دحاو تئارق» و هئاگتفه ددعتم تاءارق نیای و تسای هدش لزان تئارق کی هب اهنت میرک نآرق هک دنتفرگ هجیتن هک مینادیم اما. (171ص، 2ج، نآرق لاریسفت) تسای نارگید هتخاس دراد جاور هک یاهانگهد همه یارب و دننک تئارق ناشبجاو یاهزامن رد ار دمخ هروس راب چنپ یزور لقادح دنافظوم ناناملسم یتح و فرح کی یدمعدندرک مک ای هفاضا و دشاب نآرق دیاب دوشیم تئارق هچنآ امتح هک هدوب حضاو ع موصعم امام اعقاو رگا، دنکیم لطاب ار زامن، دشاب هتشان ریثات انعم رد ولو، تکرح کی مک تسد هک دوبن نآ یاج ای آ، تسای ارق فرصت و لخد لصاح، تاءارق فالتخا هک دیامرفب تساوخیم کلام» ای تسای «نی دلا موی کل م» ، هدش لزان تئارق اهنت نآ ای آ هک دیامرفب دمخ هروس صوصخ رد زا هکنانچ- یتح و تسای نایراق هتخادرب و هتخاس فالتخا نیای هک دیامرفب ع امام ای آ؟ «نی دلا موی رد دیاب هک دمخ هروس رد لقاال ار دحاو تئارق نآ هک دنکن تساوخردهعیس کی - دش لقرن ییوخ موحرم؟! دیدهد ناشن ام هب مینک تئارق حیحص روط هب زامن

اب، دحاو فرح رب نآرق لوزن شیدح هنوگچ، مهد نرق ات هعیس یاملع نهذ رد: تسای نیای هلاس م نونکا و، هدشیم عمج دشاب هدش لزان دنوادخ بناج زا یگمه هک میرک نآرق یارب یددعتم تاءارق لوبق هب، تسای هدوب هچ، هدش لزان فرح تفه رب نآرق دنوگیم هک یمدرم بیدکت زا ع قداص امام دوصقم هدش لزان «فرح اة عبس» رب نآرق هک تسای هدش حیرصت یرگید دنسل لاج یحص شیدحاو رد هک هژیو بتک ریاس رد، دوشیم راکنا قوف شیدح رد هک یدافم نامه ینعی، [2] [iii] 358ص، 2ج، لاصخلا) تسای، تسای هدش تیاور زین هعیس نامام لوق زا هعیس

«فرح تفه رب نآرق لوزن» یوبن شیدح یانعم هک ناس نامه هب هک تسای نیای رضاح هلاقم یاعدا لهه همه حیرصت هب، هئاگتفه تاءارق نیای تیبثت هک ارچ - درادن لوادتیم یهعبس تاءارق هب یطبر رب نآرق لوزن شیدح زا دوصقم، - [iv] ۸۶-۸۵ص، ۲ج، نآرق لاریسفت) «دحاو فرح» زا دعب هک تسای تینهد نیای و تسای هدوبن تئارق کی رد نآرق لوزن [هجو چیه هب] زین دحاو فرح پاچ تعنص دربراک و، ییوس زا تاءارق ملع زا یعیس هیملع یاههزوح یاضف نداتفا رود زا هدافتسا

رد، رگید یوس زا (درکیم گنرمک ار تءارق عونت، فحاصم یزاسناسکی اب الممع هک) نآرق رشن رد هکنیا سپ، دنتسیزیمی ع راهطا همئا روضح رصع رد ءارق نآ نوچ و [3]. تسرا هدش جیار هعیس نیام هدش اضما ناماما طسوت یگمه تءارق نی الممع، دناهداد عاجرا مدرم رد جیار تئارق هب ار ام راهطا همئا تءارق نی نیام رد تافالتخا دوجو هب هجوت اب و؛ تسین رتشیب یکی نآرق تئارق هک دنچره، تسرا تسردان تءارق نی زا یخرب طلغ دشاب تئارق کی طقف رگا و دهم ریغت ار انعم هک تافالتخا) تئارق دیاب تءارق نی زا یکی طقف (دمح هروس ۴ هیآ رد «کللم» و «کلّم» هملک تئارق دننام؛ تسرا زاشیپ ات مک تسد دوجو مزال دوجو هداد خر یاهیق ت نیچ رگا هک تسرا یلاح رد نی او. دشاب حیحص لاوس دوجو ناماما زاراب کی یتح هک تسرا نی بلج و دنک بلج دوجو هب مه ار نارگید هجوت ناشی نامه زامن رد مک تسد هک [v] (۴۴۳ص، ۱۴ج، یئوخل اماملا عوسوم) تسرا تسرد تئارق مادک هک دندرکن یخس نیچ هک دوش یمن ادیپ مه رفن کی اهنتهن زین دیحو موحرم زاشیپ ات و؛ میناوخب ار نیامه هک دنراد حیرصت یثا دیهش نوچمه هعیس گرزب یاهقف زارایسب هکلب، دشاب هتفگ یف ءیلعلل دصاقلما) تسرا هدرک لزان نیلسرمل دیس بلق رب نیمالا حور طسوت دنوادخ ار تءارق میلسر توج نی لباقم رد هک هعیس ناگرزب زایدودعم هتبالا [vi]. (۲۴۵ص، ءیفلال ءلاسرل حرش دندش

نیقداصلال جهنم) نیقداصلال جهنم ریسفت همدم رد، یئارغش همالع دننام - اهنا زا یخرب اهنتهن و حیرصت صهللا لوسر دوجو نامز رد ددعتم تءارق دوجو هب - [vii] (۶-۴ص، ۱ج، نیفللاخلما مازلا یف بلق رب ددعتم تءارق نی مامت لوزن رب، یثا دیهش نوچمه ییامدق اب اونمه هاگ هکلب، دندرک ءارق رظن فالتخا و داهتجا زایشان هجوچه هب فالتخا نیامه هک دنوم حیرصت و، رارصا صربمایپ فالتخا نیامه هک دنراد دیکات و (۱۳۱۳-۱۲۲۶) یراسناوخرقابدمحم دیس موحرم دننام، تسین فورعم یراسناوخرقابدمحم دیس دننام تسین فورعم ءارق رظن فالتخا و داهتجا زایشان هجوچه هب **رهم رد یئارهط همالع** زالقن هب) ییابطابط همالع و (۲۵۶-۲۵۳ص، ۳ج، **تئانجلا تاضورا**) (۱۳۱۳-۱۲۲۶) **کي و رازه**) یلمآ هدازنسح همالع [ix] (۴۳۱-۴۳۴ص، ۴ج، **نآرق توکلم رون** و؛ [viii] (۴۰۵-۴۰۲ص و ۲۸۲ص، **نابات اضعب** و، (۷۱ص، **فیرعتو خیرات**، ءینآرقلا تءارقلال) یلصف یداهلادبع موحرم و، (238، 6ج، **هملك** عبس تءارق رتاوت زا و دندیشک شلاچ هب لیصفت هب هدش عیاش مهزای نرق زادعب هک ار یهاگدی [x] (4۶۵-418ص، ۴ج، **نآرق توکلم رون**: رد یئارهط یئسح نیسح دمحم دیس همالع دننام) دندرک عافد و تسرا هدش لزان تئارق کی اب طقف میرک نآرق هک دندرک رواب رخاتم هعیس یاملع بلغا اما یف نایبالا) دشاب رشع و عبس تءارق نیامه نیام رد یتح تئارق نآ هک تسین مولعم هک دنتفگ درک حیورت ار رظن نی تفرعم هلالاتی موحرم نیرصاعم نیام رد هکنیا ات؛ (16۴ص، **نآرقلا ریسفت** و هتخاس هیقب و تسرا عیاش مالسا ناهج رد نونکا هک تسرا مصاع زاصفح تئارق نیامه تئارق نآ هک ات دنتشون اهباتک ناشی اندرگاش و [xi] (۱۵۴ص، ۲ج، **نآرقلا مولع یف دیهمتلا**) تسرا ءارق هتخادرپ و نآرق لوزن: **رد بدوم اضرالثم**) دندرک یفرعم هناسفا و ایؤر دج رد ار هئاگتفه تءارق نی رابتعا (فرح تفه یایؤر).

راهج رد یعیس یاهاضف رد هک- میرک نآرق زایتئارقکت تشادرب دنتسم اهنت هکنیا هب هجوت اب دوشی شالت هلاقم نیامه رد، تسرا دجاو فرح رب نآرق لوزن شیدح نیامه - هتفای ادیپ عویس ریخا نرق دوصقم (ثیدح رودص رتسب هب رظان نئارق) هیلاح و (نتم دوجو یلخاد نئارق) هیلاقم نئارق هئارا اب ددعت لوبق اب شیدح نیامه دافم نیب دوش مولعم ات دوش هداد ناشن ریبتع نیامه زاع قداصل اماما قیقد درادن دوجو تافانم چه، لاعتم دنوادخ یوس زا هدش لزان تءارق.

دشاب مزال هتکن ود نیامه رکذت دیاش ثحب لصا رد دورو زاشیپ اما:

ناهج رد مصاع زا صفح تئارق ینامز طاحل هب هن ، هدش اعدا ریخا ههد دنچ رد هچنآ فالخر ب هکنیا لوا
یناکم طاحل هب هن و هتشداد تیومومع مالسا:

رتمک یردقب نآ چاور هکل ب ، هدوبن تئارق ینیرتجیار اهنتهن مصاع زا صفح تئارق ینامز طاحل هب
هب ، هک نآرق فحاصم یطخ خسن ینسررب هنیمز رد ناصصختم زا یکی هک هدوب رگید تئارق زا
ای ، کیدزن زا [ار ینآرق یطخ هخسن رازه ۶ یلا ۵ هب بیرق [ریخا لاس ۵ رد] «۱۳۹۸ لاس رد] شدوخ هتفگ
تیاور هب مصاع تئارق هاگیاج یصصخت تئارق نیلوا ، ای نی می رگ] «[هدرک هدهاشم [ار ناشریواصت
نیاب قباطم هک فحاصم کی یتح یرجه مشش نرق ات هک درادیم راهظا ، (۳۰ ص ، انانام لسم دزن صفح
157 ص ، ۹) ینآرق فحاصم یسانش هخسن ، ای نی می رگ] تسا هدشن تفای دشاب هدش هتشنون تئارق
یو نامز رد ، (۹۸۸ یفوتم ، یناشاک هلالا حتف الم) مهد نرق یناریا نارسفم زا یکی شرانگ هب و
مصاع زا صفح هن ، (3 ص ، 1 ج ، جهنم لاهصالخ) تسا هتشداد چاور سراف دالب رد مصاع زا هبعش تئارق

[4]

دالب رد هژیوهب هک تسا حضاو الماک ناگمه یارب تاطاب ترا شرتسگ اب هزورما مه یناکم شیخ زا
رد «Qira'at» لخدم رد هک هنوگ نآ . تسا هدوب لوادتم توافتم یتئارق نونکات مالسا ناهج برغم
رارق نیدب مالسا ناهج فلتخم دالب رد فلتخم تئارق ترهش و چاور ، هدش سکع نم [5] ای دپیکی و
تسا:

(رصم هلمج زا) هنیامرواخ و ایسآ لک رد «مصاع زا صفح» [6] تئارق

• یناتیروم ، ریزاجلا ، شکارم) اقیرفآ لامش و برغ یاهروشک بلغا رد «عفان زا شرو» تئارق
سنوت قطانم زا یخر ب و [7] لحاس

• سنوت قطانم رتشیب و یبیل رد «عفان زا نولاق» تئارق

• و نادوس یاهروشک هژیو هب اقیرفآ قرش و یزکرم اقیرفآ رد «ورمعیبا زا یرو» تئارق
نمی زا یاهشخب زین و ، داچ و یلاموس

• نمی زا یاهشخب رد «رماع نبا زا ماشه» تئارق

شرانگ دناهتشداد روضح لاگنس رد هک یناسک زا یخر ب اریز درادن تیعماج شرانگ نیارهظ هتبل
تسا حیار زین و (یرصب) «ورمعیبا زا یسوس» تئارق ، عفان تیاور ود رب هوالع اجنآ رد هک دنهدرک
یناوارف تئارق بو یاضف رد و [xii] (<https://iqna.ir/fa/news/1620820/>) رد یدهاش دمحم دیس زا لقن هب
یمومع یاهلفحم شزراب هنومن هک ، تفای ناوتیم دناهدناوخ تئارق نیاهب هک یلاگنس عارق زا
تئارق مک تسد زورما سپ . [تسا هروت زیزع لادبع یداه دمحم ، یلاگنس یللملانیب یراق یاهتوال
چاور مالسا ناهج فلتخم دالب رد (رماع نبا و ورمعیبا و عفان و مصاع) هبعس عارق زا یراق راهج
تئارق یسررد لفاحم رد نآ ملعت و میلعت هک تسا رشع تئارق لک رتاوت زا ریغ نیاهب و ، دراد هدرتسگ
هدش زاغآ هرابود زین ناریا رد اریخا و ؛ تسا هدوب حیار نونکات اهنرق لوط رد مالسا ناهج طاقن اصقا رد
لبق لاس دنچ هک ، نامروشک یللملانیب ظفاح ، تادیوزع اچش یاقآ ، ۱۴۰۳ لاس نابآ رد هکنانچ ، تسا
دمحم خیش ، یرصم فورعم یراق زا یناریا نایراق زا یرگید هدع اب هارمه ار یرغص رشع تئارق هزاج
یراق دزن ذملت اب [رصاعم ناریا رد راب نیلوا یارب] دش قفوم ، دوب هدرک تفایرد ، روفصع یمهف
نیاهزاجا لصتم دنس هک] [ار «یربک رشع تئارق» همانهزاجا ، دشارللا هلالادبع حلص خیش ، یقارع
۲۹/۸/۱۴۰۳ ، انکی یارازگربخ) دروآ تسد هب زین (دوشیمی متخ ص مرکا ربمایپ هب زین تئارق

(<http://iqna.ir/00HpOH>)

رتاوت یانعم هب مهد نرق ات هعیش یاملع دزن تاءارق رتاوت ریبع ت دربراک هکنیا صوصخ رد ایناث هک - بلطم نیای رب ایناث دیهش نوچمه یئاگرزب حیصرت زا رظن فرص ،تسا هدوب ص هللا لوسرات نم ؤوفه» ار نآ دننک هیجوت ار نآ دناهتسناونتن هک تفرعم هللا تیآ لاثما هک دراد تحارص یردقب شپ ات هک یئویرابخا عضاوم یسررب ،- (57ص ،2ج ،نآرق ل مولع یف دیهمتلا) دناهتسناد «میطع ،یرئازج) دناهتفر «انباحصا نم نیدهتجم لاطعم» گنج هب و دناهدوب رتاوت رکنم دیحو و موحرم زا زین ؛تساعدم نیای رب یبوخ دهاش زین [xiii](71ص ،تاومأل نم دهتجم لاطع لوق ؤیجج و ؤایحلل اعبنم دندیتم تسردان ار ص هللا لوسرات تاءارق نیای رتاوت نوچ اهنآ هک ارچ ؛تساعدم نیای رب یبوخ دهاش یاملع دزن ایاتفرعم شزرا دوش متخ موضعمریغ هب هک یرتاوت هنرگو ؛دنتفریم رتاوت گنج هب ات هک ییاهقف ییاهقف یاهتج هب یهاگن ،هوالع هب .دربب ل اوس ریز ار نآ دناهوخب هک درادن هعیش ص هللا لوسرات ار رتاوت نیای اهنآ هک دهیم ناشن یبوخب زین دناهدرک ثحب رتاوت زا مهد نرق لاثم رب هوالع هک ،دراد دنوادخ بناج زا هدش لزان نآرق حیحص نتم زا تیفشاک هک دناهتسنادیم و «نُرَّطِي» تئارق ود تاءاضتقا ؛هرابرد اهقف هک ییاهتج هب ناوتیم ،زامن رد دمح هروس تئارق صخش یارب دیص هرافک ثحب ،هیروم رد تئارق نییعت ترورض مدع ،هرقب هروس ۲۲۲ه یآ رد «نُرَّطِي» درک هراشا ،دناهتشداد ... و هدئام هروس ۸۵ه یآ لید غورد دنگوس هرافک ،هدئام هروس ۹۵ه یآ لید مرحم .(دوشیم رشتنم هدنسیون زا یرگید هلاقم رد لیصفت هب یدوزب هللا اءاش نا دهاوش نیای)].

سپس و ،هئارا تسا هدش جیار هک ار یتسردان تشادرب تادنتسم ادتبا نونکا ،همدم نیای زا دعب [.دش دهاوخ هتخادرب نآ دقن هب]

تسا یتاهابتشا زایشان دوشیم ییاهدیدرت هللا لوسرات تاءارق نیای رتاوت رد هزورما هکنیا [1]. ملع یاضف زا یعیش یملع یاهزوج ندش رود همیمض هب دادخر مهذزای نرق رد روکدم ثیدج مهف رد هک رتاوت اب نیرخاتم تفللخم نیای هک ددرگ یم راکشآ الماک دوش زاب بوخ داعبا نآ رگا هک ،تاءارق رد ار نآ و دجنگیمن لاجم نیای رد بلطم نیای لیصفت هک درادن یلوبق لباق لمحم ،عبس تاءارق رواب نییبت» ناوئع اب دش دهاوخ رشتنم یدوزب هللا اءاش نا هک ماهدرک نییبت یرگید هلاقم .«ص هللا لوسرات عبس تاءارق رتاوت هب هعیش

اما دنراد یتاشقانم یخرب لاله نب دمحا رطاخ هب یمود رد هچرگا هک تسا هدمآ ثیدج ود اجنیای رد . [2]] .تسا هدمآ مه 12ص ،1ج ،یشایعلل ریصفت رد یلوا و ؛تسین یاهشقانم یلوا دنس رد

نرق رد راب لوا و هدرکن تشادرب یانعم نییچ ثیدج نیای زا یعیش ملع چه مه نرق ات ،عقاو رد . [3] رد و ،تسا رتاوت تاءارق یفن یانعم هب روکدم تیاور هک دندرک اعدا نیثدجم یاملع زا یخرب مهذزای هشدخ هب عورش ،دندرک لوبق ار تاءارق رتاوت هعیش نادهتجم مطعم هک دندرکیم حیصرت هکنیا نیع و (71 ،تاومأل نم دهتجم لاطع لوق ؤیجج و ؤایحلل اعبنم ،یرئازج هللا ؤمعن دیس) دندرک تاءارق رتاوت رد ار یسرربط موحرم و یسوط خیش راب لوا یارب (ق ۱۱۸۶-۱۱۰۷) ینارحب موحرم هک دیسر ییاج هب راک .[3]100ص ،8ج ،رهاطلا ؤرتعلل ماکح یف ؤرضانللا قئادحلل ، درک یفرعم رتاوت نافلاخم هرمز رد زین یاهقف رقتسم هاگدید تسناوتیمن هک یناهبهب دیحو نوچمه یگرزب یلوصا ملع ،فرط نآ زا ثیدج رگید یوس زا و دریگب هدیدان ار هعیش یاضف رد تاءارق رتاوت هرابرد دوخ زا شپ اهنت :هک درک عمج ار بلطم هنوگ نیای ،دیدیتم دوخ لباقم رد ار «دحاو فرح رب نآرق لوزن» دنسللحیحص ءارق نآ نوچ] و ،دندناوخم ددعتم تاءارق هب مدرم یلوو تسا هدش لزان ص مرکا ربمایپ رب تئارق کی المع ،دناهداد عاجرا مدرم رد جیار تئارق هب ار ام هکنیا سپ ،دنتسیزیم ع راهطا همئا روضح رصع رد همئا [و تسین رتشیب یکی نآرق تئارق هک دنچره ،تسا هدش اضما نامام طسوت یگمه تاءارق نیای زا نیشپ یاملع دوصقم اذل ؛دناهدرک اضما هیقت نوچمه یحللصم هب ار تاءارق ددعت نیای مه ع راهطا لوسر نامزات هن ،تسا بوسنم و هب تئارق هک یصخش ات تساهنآ رتاوتم لقن ،تاءارق نیای رتاوت نیای نام رد تافالرخا دوحو هب هجوت اب ؛تسین رتشیب یکی نآرق تئارق هک اجنآ زا اما .ص هللا

تاءارق نی زا یخرب طلغ دشاب تئارق کی طقف رگا و دهیم ریغت ار انعم هک یتافالتخا) تاءارق تاءارق نی زا یکی طقف (دمح هروس ۴ هی آرد «کللم» و «کلام» هم لک تئارق دن نام؛ تسا تسردان 3، ج؛ ماکحألا کرادم یلع ۀیشاحا؛ 224، ص 7، ج؛ مالطلأا حیصصا) . دشاب حیصصا تئارق اتقیقح دیاب (20، ص)

[4] :متشون تئارق تفه ره هب رطان ار ریسفت نم هک دنکی می حیصصا شای لصا ریسفت رد یو . [4] نبا یناحبس فیطلل نارفع یلا رقتفملا یناج فیعض ریقف نیا رتاف رطابخ اذه یلع ءانـبـ» ديسر هـنارفع ببـباش امهـاقـس و هـناوضر ببـبالج امهـاسـك یناشا كلالا فیرشلال ؤلالا حتف ؤلالا ركش بتك و هيسراف و هيسرع ريسافت هـعلاطم (یلعلال هتاضرمل ابلط و یلاعت ؤلالا یلا ابـرقت) هـك ديـامن باختنا نآ زا یریسفت هدرك هیهقف عورف و لوصا و هیمالك بتك زا نآ ریغ و ثیداحا و خیراوت عیمح هیلع عمجم و توبثلال ملسم هک هعبس تئارق قبط رب نآرق یناعم لح رب دشاب ینتبم هک جهنم ریسفت) [«نآ رد فالتخا قرطت ۀهـجـب دوشیمن رگید ۀءارق ضرعتم و تسا فـلـاخـم و قـفاوم نیا هک درادیم نایب هداد ماجنا نآ زا هک یاهـصـالـخ رد و (4، ص 1، ج، نیفلـاخـمـلا مازلا یف نیقـداصلـلا مجع نایم رد هک تسا تئارق نیا نوچ مدرک میظنت مصاع زا رکب و با تئارق ساسا رب طقف ار هـصـالـخ دراد مامت یترهش مجع نایم رد هک مصاع زا ركب ۀیـاورب هـرـبتـعم تئارق زا و»] دراد مامت یترهش نآ ببسب مالك ینعم و تفـلـاخـم قـیـرط و اب ار صفـح هـك تاملك یضعبب و تفر دهاوخ راصتخا (3، ص 1، ج، جهنمـلا هـصـالـخ) . [«دش دهاوخ و اب یتراشا دبايـم ریغـت فـالـتـخـا

یگدنکارپ نیا (نآرق تءارق) یبرع و (تئارق) یسراف نابز رد نآ لداعم لخدم رد هک دوش هجوت . [5] . تسا هدماین اهروشک

[6] ،مصاع تئارق زا صفح تیاور دوش هتـشـون هک تسا نیا تئارق ملع یاضف رد رتقیقـد ریـبـعت . [6] هـنـاگـتـفـه نایراق زا تیاور ره و تسا میرک نآرق ددعتم تءارق جاور رب رضاح ثحب دیکأت نوچ اما هدش هدافتسا تئارق ریبعت زا مه دراوم نیا یارب رضاح نتم رد ،تسا لقتسم تئارق کی شدوخ .تسا

[7] ار خرس یایرد ات سلطا سونایقا زا رتمولیکی 5400 هک رتمولیکی 1000 ضرع هب یدنبرمک . [7] ،داچ زكرم ،رجین و هریزجال بونج ،یلام زكرم ،یناتیروم بونج ،لاگنس لامش لامش و دریگیمربرد ،دشابیم هرتیرا و یبونج نادوس لامش ،نادوس بونج

عامجإلا لقن انیلإ رتاوت دق نكللّ نط امك انیلإ ۀرتاوتم نكت مل نإ عبسلا هذه نأ ملعیل و . [i] . عطقلا كلكذب انل لصحیف اهرتاوت یلع

ءاذعأ اؤبذك :لاقف إفرحأ ۀعبس یلع لزن نأرقلا نإ نولوقی سانلانإ :ع ۀلالا دبـع یبال تـلـق . [ii] . دحأولادنـع نـمـدحـأ و فـرح یلع لزن نأرقلا نإ نولوقی سانلانإ :ع ۀلالا دبـع یبال تـلـق

نسخلا نأ دممحـم انـتـدـح لاق ۀنع ۀلالا یصرردیلولـا نـب دـمـحـأ نـب نـسخـلا نـب دـمـحـم انـتـدـح (1) . [iii] یبال تـلـق لاق نـامـثـع نـب دـامـح نـع یفریصلل ییحـی نـب دـمـحـم نـع فـورـعـم نـب سـابـعـلـا نـع رافـصلـا نـامـإلل ام یندأ و فـرحـأ ۀعـبس یلع لزن نأرقلا نإ لاقف لاق مكنـع فـلـتـخـت ثـیـدـاحـألل نإ ع ۀلالا دبـع «بـاسـحـریـغـب کـسـمـأ و نـمـاف انـواطـع اذه» :لاق مـثـهـو جـو ۀعـبس یلع یـتـفـی

دَمَحُّ أُنْبٍ دَمَحُّمٌ نَعْرَاطُ عَالِي يَحْيَى نُبُّ دَمَحُّمٌ أَنْتَدَحَ (٢)
يُنَاتُ أَصْرَهُ لَلْأُلُوسِ رَلَّاقَ لَاقٍ عَهَائِبَ أُنْعَيْ مَشَاهِدَ لَلْأُدْبَعِ نُبَّ يَسِيْعَ نَعْرَ لَلْمِ نُبُّ دَمَحُّ أُنْعَيْ
يَتَّمُ أَيْلَعُ عَسَّوَبَّرَ أَيُّ تَلْقُفٍ دِحَاوِ فَرَحَ يَلَعُ نَارُقُ لَلْأُرْقُتِ نَأْ كُرْمُ أَيُّ لَجَّ وَزَعُ لَلْأُنَّ لَاقٍ فَلَ لَلْأُنَّ مَاتِ
نَالِ لَاقٍ يَتَّمُ أَيْلَعُ عَسَّوَبَّرَ أَيُّ تَلْقُفٍ دِحَاوِ فَرَحَ يَلَعُ نَارُقُ لَلْأُرْقُتِ نَأْ كُرْمُ أَيُّ لَجَّ وَزَعُ لَلْأُنَّ لَاقٍ
كُرْمُ أَيُّ لَلْأُنَّ لَاقٍ يَتَّمُ أَيْلَعُ عَسَّوَبَّرَ أَيُّ تَلْقُفٍ دِحَاوِ فَرَحَ يَلَعُ نَارُقُ لَلْأُرْقُتِ نَأْ كُرْمُ أَيُّ لَجَّ وَزَعُ لَلْأُنَّ
فَرَحُ أَيْلَعُ عَسَّوَبَّرَ أَيُّ تَلْقُفٍ دِحَاوِ فَرَحَ يَلَعُ نَارُقُ لَلْأُرْقُتِ نَأْ كُرْمُ أَيُّ لَجَّ وَزَعُ لَلْأُنَّ

تاءارقلا» و «فرحاةعبس يلع «آرقلا لزنأ» شىدح نىب قلص ىرى نم نفلأ ءاملع نم دجن مل . [iv]
در دق و ،فورعم دنتسم نعل ،سانلا ءاغوغ و ماوعلا ءنسلأ يلع هلوات يوس معن ءفورعمل «عبسا
ىبا و ىشكزرلا و ءماش ىبا و ىرزحلا نباك ،داقنلا ءمئالا نم رىثك ءعئاشلا ءموعزملأ هذء ىلع
هل ملع ال نم و ماوعلا ءلهجلا ىلا مهولا اذء ىرزحلا نبا بسن و .مهبارضا و ءيمىت نبا و ىكم دمحم
ماغطلأ ءاغوغلا نم

رصع يف اهريغ و عبسلا تاءارقلا ترهتشا شىح اريثك كلذ دعب فالخال ققحت كلذ عم و . [v]
ءننىعم ءءارق كانءه تناك ولف ،(مالسلا مهىلع) مهنم عمسم و اىرمب اهفالتخا ىلع تناك و ،ءمئالأ
نع رباك لالحا ءعىبطب هلقنى ناك و تاحضاولا نم ناك و ناب و رهتشال صوصخال اب اهتعار بحت
ال و ءماعلا هىلع امك اهنم لكب ءءارقلا زواج رهظىف ،رورضلاب كلذك سىل و ،وارنع وار و رباك
ربخب شىحنى يعت مهنم درى مل و فىك ،رتاوتلا قىرطب انىل لاقن و (مالسلا مهىلع) هونىبل
دحاو .

نإف ،بحتسم ال و لب ،اعطق بجاو رىغف ءروسلا عىمج يف ءرشعلا نم دحاولا ءءارق ءابتا امأ و . [vi]
انىوهت و ءمألا ىلع افىفخت نىلسررملأ دىس بلق ىلع نىمألا حورلا هب لزن ءللا دننم لكلا
ءلملأ هذء لهأ ىلع

بعبك نب ىبا نانأ هلمج زا دندوب نآرق ملعم شىتعامج لوا ربمغىب نامز رد و تئارق رد فالخال . [vii]
رگىدى اب فورح و تاملك هراپ رد و دنتشادى فحصم كى رهو دنرتفورعم دوعسم نب هللا دبعو
هضرع ص ربمغىب رب ار نآرق هتسوىب نوچ تسنادىم ص ربمغىب ارنانأ فالخال و دندوب فلتخم
نوچ تسنادىم لقع لىلدب و مولعم رتاوتب همءهناى و دومرفىم عنم دوبن حىحص هچ ره و دندركىم
هك فالخال ره سب . دشابن فالخال هنوگچىه اهنى ناىمو دزوماىب ار مدرم همءهناى دوىب نكمم
زا ىنعن ناى و ،تسا هدوب زاجم تئارق نأ هدركن عنم ربمغىب و دوش تباث تئارق رد باحصا ناىم
قفتم تئارق كىرب ار مدرم تساوخ نامثع نوچ و ،ددرگىم هدافتسا مه ىفاش رد ىضترم دىس مالك
و دنازوسب اروا نآرق دشن ىضار هللدبوعو دىشك هعزانمب راك دوعسم نب هللا دبعو دا ناىم دزاس
ناى دوعسم نبا ترح و تسكشب شىولءهپ ناوختسا هك دز نادنچو دىشك تلود روا نامثع دنزادارب
نأ مىلعت زا دىابن تسا هدرك وا قىدصت شىترضح و دوب جئار ربمغىب دهع رد ىو تئارق هك تسا
تصلصم اى . دزادنا نامثع دىابن دومرف زىوجت اب ربمغىب هك تئارق فالخال ناى و ددرگ عونمم
همءهناى ار نآرق رىبج نب دىعس هك تسا هدمأ راثأ رد زىنو ؟ دنادىم ربمغىب زا رتهب نامثع ار نىد
نبا و ىبا تئارق رتاوت وا دهعب نوچ ،دش هتخوس نامثع دهعب هك تئارق نأ شىتخ دناوخم تئارق
هروهشم تئارق فالخال رب دوعسم نبا ىبا زا هچنأ هك ام نامز فالخال رب ، دوب تباث نارگىد و دوعسم
دوب هدش لاقن رتاوتب مه ام ىارب رگا و تسىن زئاج ام ىارب و تسا هدىدرگ لاقن داحأ تىاورب ،تسا
تعباتم تسىن زئاج ام ىارب دىامرف هركدت رد هللا همحر ىلح همالع و . دوب زئاجام ىارب نأ تعبببم
ناى ربمغىب نامز تئارق همءهناى سب ،اهنأ رتاوت مدع تهج وا لاثمأ و بعبك نب ىبا و دوعسم نبا تئارق
ار رگىد فحاصم نامثع نوچ هك نأ ال دوب زئاجامرب اهنأ همءهناى تعبببم دوب هدىسراهب رتاوتب رگا
زا و . دىسرن رتاوتب اهرگىر نأ و تشك رتاوتب ىكى نأ دروا درك تئارق كى رب ار مدرم دىنازوس
رتاوتب دهع نامءه ردىنعى دوب مدرم همءهناى تئارق تباث نب دىز فحصم هك دوشىم مولعم تاىاورضعب

نآ تساوخ نیز یناودرک بجعت رمعو مدرم هماع فالخ رب درک تئارق نآرق زا یتى آیسک دنیوگ . دوب یسک رگا هک دوب یزیچ روهشم تئارق دوشیم مولعم سب دناوخ هماع قفاوم دیاب دنک تئارق ار هیآ ، رتدودحم اما دنامب تئارق رد فالخا زاب نامثع دهع زا سب . دندشیم هجوتم دناوخیم نآ فالخ رب چراخ یو طحلا مسر زا یهگ قباس یاه تئارق اما ، دوبن چراخ دیز فحصم طخال مسر زا کیچییه نوچ نم طارص باطخال نب رمع تئارق رد الثم ددرگیم حضاو نآرقو ریسافت ناعبنتمرب هکنانچ هدوب فحصم رد و . تسا روهشم فحصم طخ فالخ رب نیلاضلا ریغو مهیلع بوضعملا ریغ مهیلع تمعننا نم دوعسم نبا تئارق رد و . امهب فوطیالا هیلع جانج الف رمثعا وایبلا جح نمف بعک نب یبا . ةرمعلاو جحلا اومتا یاجب تسا ةرمعلاو جحلا ومیقاو وای تئارق رد مه و اهموف و اهئاثق و اهلقب ، میهدیم نآ رد اطخو بذک لامتحا و تسا داحآ رابخاب نوچ درادن رابتعأ ام یارب تئارق نیا زا کیچییهامأ .تسین تجح ام یارب تسا کوشم لقن تحص نوچ دنا هدرک لقن مه همئا و ربمغیپ زا هچنآ هکلب یحوب کی ره و هدیدرگ لزان نامسآ زا همه هدمورف زیوجت ربمغیپ هک فلتمخ تئارق نیا یئوگ رگا دومرف هزاجا ار ربمغیپ نامز تافالتمخ نآ یلاعات دنوادخ اما دش لزان یکیزاغآ رد هکنآ ای تسا یهلا دنکیمن یقرف ام یارب تسا هدمورف زیوجت ار همه ص ربمغیپ انیقی نوچ میئوگ ،لیهست یارب رد فالخ تسا نیا ریظنو . دنشاب لصأ همه هکنآ ای ،زوجم یقاب و دشاب تئارق کی نآ لصا هک ای دشاب باوص کی ره یواتف هاوخ تسا تجح مدرم یارب نیدهتجم یواتف نوچ ،هئطخت و بیوصت زا و تسا یکی نآرق نوچ تسا دراو میود هجو تیب لهما تیاور رد ،رودعم نارگید و اهنآ زا یکی باوص هکنانچ و تسا تیاور تیجان زا نایراق فالتمخاو ،دحاو الاهن ع ردصی ال دحاو و هدیدرگ لزان یکی دزن ددرگیم مولعم هرکذت رد هر همالع نخس زا و دوب روهشم هماع نایم و رتجیار همه زا تئارق کی میتفگ یفانم مالک نیاو دینازوس اریقاب و تشاد هگن نامثع هک تسا عیلع نی نمؤملا ریما فحصم هک .» دوب ترضحنآ فحصم قباطم تشون دیز هچنآ نوچ دش نآ عمجرومام تبات نب دیز هک تسین نآ

ی،راب .تسیا هلحرم کی دوخ ؛تسیا هلأسم کی دوخ ،نآرق خیرات رد تئارق فالتمخ هیضق» . [viii] ،دندنکیم تیاور ار نآ نیع ،دنونشیم هک هللا لوسر دوخ زا ءارق هک تسین روطنیا دیآیم تسدب هچنآ ریگتسد روطنیا هکلب .دیآیمن تسدب روطنیا ینعی ،دیآیمن رظن روطنیا ؛دندنکیم تئارق و اهنیا هک دندوب رتشیب ای رفن داتشه داتفه دودح رد ،یرایسب ةدع مرکا لوسر نامز رد هک دوشیم هعاش! مدرم نایم رد ار نآ سبپس و دنتفرگیم دای و دندرکیم تواتل ار نآرق و ،دندوب نآرق نیلماح دندادیم باوج ناشیا و دندرکیم لاؤس مرکا ربمغیپ زا ،دنتشاد یلاکشا اج کی رد رگا و .دندادیم دیآیم تسدب روطنیا

ارنآ و دنونشب ادخ لوسر زا ار تئارق سفن دوخ هک تسین یروط ءارق طأسوت تئارق نیا :هصالح هک دندید نیملسم نوچ هکلب .تسا هدشن عادبا تئارق نیا ناشدوخ دزن زا زین و ؛دندنک تئارق نیا هجیتن رد ،دناهدرک ذخا مرکا لوسر زا مه انانآ و ،دنداوخیم روحنیا ناشیاه تئارق رد نآرق نالماح یتئارق نیا تسا هدمآ تسدب یباحص نالف زا ای یراق نالف زا هک تئارق نیا هک دیآیم تسدب ار نآرق رتشیب ای مسق ود مرکا لوسر دوخ نوچ خیرات لهما لوقب و .مرکا ربمغیپ هب دنتسم تسا دوشیم هللا لوسر دوخ تئارق تیفیك فالتمخا هب عجار تئارق فالتمخا سب ،دندرکیم تئارق

هب دوب هدش لزان تقونآ ات یحو لّوا زا ،نآرق زا هچنآ و دمآیم هللا لوسر تمدخ رابکی یلاس لیئاربع لیئاربع آریخأ هک یقیرط نامه هب مه ربمغیپ و ؛درکیم دیدجت اریحو و ،دنداوخیم هرابود ربمغیپ هجیتن رد و ؛تفایم راشتنا مدرمب هنوگ نیمهپ اهنآ زا و ؛دناهنداوخیم یحو بأتک هب تسا هدناوخ لصا هب دنتسم تئارق فالتمخا تلل ،نیربانب و .درکیم ادیب فالتمخا قباس یحو اب یحو نیا دوشیم هدیعد تاونس رد لیئاربع تئارق فالتمخا

لوسر ،درکیم تواتل هللا لوسر یارب ار نآرق همه و دشیم لزان لیئاربع هک یلاس ره ایآ :ذیملت رد و ؛یبایارب طقف رگید لاس رد و ،مالسلا هیلع نی نمؤملا ریما یارب ار نآرق همه لاس کی رد هللا نآرق نیبتاک زا رگید کی یارب طقف یلاس ره نیچمه و ،تبات نب دیز یارب طقف رگید لاس ره رد لیئاربع هچنآ رگا و ،دنراد فالتمخا مه اب تئارق رد نیبتاک نیا مینیبیم ام اریز ؛دنداوخیم

هتشاد فالتخا مه اب ديابن رگيد ،دناه دناوخي مه يارب هللا لوسر ترضح ،تسا هدروآيم لاس ره رد ناشتئارق يحو بائك دوخ و ؛دناوخب مسق كي نيبتاك مه لاس ره رد دياب هكلب ،دناشاب دنك توافت لبق تاوئس تئارق اب لاس

دنراد مركا لوسر تلحر لاس رد طقف .دنراد روح مه و تسا ددعتم ناشتاي اور مه نيا مرخالاب :همالاع رب ليئاربع رابود لاسما رد هك تسن نيا شدهاش و ،تسا هدش مامت مرمع نم :دومرف مركا لوسر هك رب ليلد نيا و ،رخآ ات نارق لئا ؛تسا هدرک توات رابود نم يارب ار نارق و تسا هدش لزان نم نيا رد .تيفيک ود هب ينعي ،تسا هدرک توات هبترم ود هك تسمولعم هتبل و ؛تسا نم تلحر يطويس .دوشي فشك يدح ات بلاطم نيا نآ رد ؛تسين دب يطويس «ناقته» باتك اهتمسق روما نيا رد و ،دراد طلست راي سب تاي اور و لاوقا لقن و غبتت رد ؛هدوب يتسدربز يالم آفاصن ؛تسا هدوب لقن رد طلسم هكلب ،تسا هدوبن مه رظن بحاص و هدوب طلسم يليخ

كي شدوخ ار نارق مامت بوعك نب يبا هك تسن نيا نآ و ؛دوش لعل لاسم نيا دياب مرخالاب :ذيملت كي زين مالسلل هيلع نينمؤملا ريمأ و مسق كي زين تبات نب ديز ،تسا هدرکي تئارق مسق رفن كي يارب ار نارق ،لاس ره رد هك تسن نيا شاهمزال تروص نيا رد و ؛دنا هدرکي تئارق مسق فالتخا زين اهنيا تئارق سفن رد دياب دناوخي مه يارب ار نارق لاس ره رد رگا و ؛دناه دناوخي دشاب هتشاد دوخ و

و دشاب هدناو رگيد مسق كي هدي لاس و دشاب هدناو مسق كي ار نارق يبا تسن كمم ،هن :همالاع عون دنچ ءارق زا كي ره زام يارب نوچ ،تسه مه روطنيمه و ؛روطنيمه و رگيد مسق كي هدي لاس دعب لاس رد و ،تسا هدناو روطن نيا رد هك ،التم يبا صوصخ زا ؛تسا هدش تياكح تئارق تسن نيا تئارق فالتخا تلعل هك دنيوگيم نينچ يضعب .تسا هدرک تئارق رگيد روط

مصاع .تسا فالتخا زين وا دوخ تئارق نيب رد ،دراد فالتخا نارگيد اب تئارق رد هك نآ رب هوالع يبا مه اب تئارق رد و ،دناوخي لقن مصاع زا ار نارق ،رخآ ات نارق لئا زا اهنآ زا كي ره و ،دراد درگاش ات ود زا و .رگيد روطب مصاع دوخ زا رگيد درگاش ،دناوخي تاي اور روط نيا مصاع زا درگاش نيا ؛دنراد فالتخا .تسه اهفرح نيمه زين دوعسم نب هللادبع و يبا لاثمأ

يور امهريغ و يئاسك و هيوبيس لثم نيوحن هك روطنامه ميئوگب هك تسن نكمم :ذيملت مسقب يرگيد و دناوخي مسقب ار يبرع رعش يكي ،دنراد فالتخا تسا ناشتسد رد هك يدعاق و ،دناوخب برع مه ءارق زا رئاس و تبات نب ديز و بعك نب يبا روطنيمه ،دنراد فالتخا بارع ؛رگيد يدعاق و يردام نابز يور و ،دناوخب علطم تيبرع و تيبدا و وحن ملع تيققح زا ،دناوخب ناسل لهه فالتخا هب دنتسم تئارق فالتخا هك ميئوگب نينچ و ؛دناه دناوخي روطن نيا هدوب ناشتسد رد هك ؛تسا ناشدوخ رظن داهتجا و

لوسر هب دانتسا ينعي .تسا تاي اور رظن هلقن زا ناشفالتخا رهاط ؛تسين روطن نيا ،هن :همالاع و دناه دناوخي كلّم مه ادخ لوسر ؛دنيوگيم هك ميراد يتاي اور ني دلالموي كلّم رد الّثم ؛دنهدي هللا تفه زا ؛تسا كلّم زا رتشي ب كلّم يراق .تسن نيا شاهمزال دشاب رتاوتم تاي اور ود رگا ؛كلّم مه رتدعاسم كلّم اب مه رابتعا ؛دناه دناوخي كلّم اهنآ يقب ام و دناه دناوخي كلّم ناشيات راهچ يراق رفن نالف هاش ؛دنيوگيم ،دنهدي كلّم هب دنهديمن تبسن كلّم هب آلومعم ار موي هك نآ تهج ،تسا ريسفت رد و .دناه دناوخي كلّم زامن رد مه هيلع هللا ءمهحر يضاقي موحرم .موي نالف كلّم هن موي .تسا بسنا و معا و لمشأ كلّم هك دناوخي ركذي هوج و «فاشك»

؟تسيچ هذاش تئارق و هرتاوتم تئارق و هعبس ءارق :ذيملت

ءارق ار اهنآ اذل و دنرفن تفه دنناسريم هللا لوسر هب ارتاوتم ار ناشتئارق هك يئارق :همالاع ريمأ زا ،هطساو كي اب هك مصاع لثم ،دناوخي رتاوتم ار هعبس تئارق نيا .دنيوگ ءعبس

و، دنكیم تیاور دوعسم نبا زا یكی نآ و یبا زا یرگی د آلثم . دنكیم تیاور ادخ لوسر زا نینمؤملا هك تسیئاه تئارق هّذاش تئارق اما . دسریم هللا لوسر هب دوز تسا مك اههطساو نوچ هّتبلا هس اهنآ نایم زا و ،تسا دایز هّذاش تئارق . دناهداد رارق تئارق ناشدوخ یارب و هدرک ذخا ءارق زا دیتاسا یلو ،دنفورعم تئارق هد نی . تئارق هد دوشیمرتاتومت تئارق تفه نآ اب هك تسا فورعم تئارق ار اهنآ ،دنكیم لقن ار فلتمخ میاه تئارق زا یتمسق هك یرگی تیاور ،هّذاش تئارق هس نی زا ریغ و هّذاش تیاور هس نآ هك دنسسه مه یناسك هّتبلا و . هفورعم ریغ هّذاش هّتبلا ؛دنوگ هّذاش تیاور نانآ دزن رد هرتاومت میاه تئارق تیاور دادعت نیاربانب و ،دننادب رتاومت ار ات هس نآ زا یضعب ای .»دشابیم ددع تفه زا رتشیب

اجنی رد ،دش رکذ یلبق میاهتشونپ رد و دوب هدروآ نابات رهم رد هك ار یبلطم نامه نیع . [ix] دناهدروآ

دننکیم هلاس حرط هنوگ نی ۴۱۸ ص رد ناشی . [x]

وبأ زا مصاع زا صرفح تئارق هك یلعف فحصرم یور زا میفّظوم هزورما رد ام ایآ هك دید دیاب کنیا» ار نآرق تسا مالّسلا هیلع بللط یبأ نب یلع نینمؤملاریمأ ترضح زا یملس نمحرلا دبع ار اهنآ اعومجم هك رگی هناگشش میاه تئارق زا یکی ای و ،تئارق نی یور زا میراد رایخ ای ؟میناوخب اعجم هك رگی تئارق هن زا یکی و تئارق نی یور زا ای و ؟مینک تئارق دنیوگ رتاومت تئارق تفه ،تسا یمهم لّاسم نی ؟مینک تئارق دناهدروآ باسح هب هفورعم هلوبقم هّذاش و هرتاومت تئارق هد .»دنهدیئارگ وس نادب یهورگ و ،وس نیدب یعمج .تسا هدش اهتجب نآ فارطا رد

ءارق نی زا ایفرعم هکنیا زا دعب و «هرتاومت عبس تئارق» تروص هب دناهدوشگ یناونع سسپس ۴۲۳ هحفص رد دننکیم دیکأت تءارق ملع رد معیش مدقت رب و دنروآیم لمع هب کیره فورعم یوار ود :هک دننکیم رکذ ار عبس تءارق رتاوت هرابرد یرج نبا و یطویس لاقوا

تمسق هنوگ هس هب تئارق :تسا هتفگ ینیقلب نیدللا لالج یضاق» :دیوگ یطویس نینچمه و» «رابع داحآ و . هروهشم عبس تئارق زا تسا ترابع رتاوم . هّذاش و داحآ و رتاومت :زا دنترابع هك دوشیمرتاتومت تئارق نیدب و ؛دنوشیمرتاتومت تئارق هد اعومجم هروهشم عبس نآ اب هك هثالث تئارق زا تسا نبا و ،بأثو نب ییحی و شمعأ لثم نیعبات تئارق زا تسا ترابع هّذاش و . هباحص تئارق ددرگیم مینکیم رکذ کنیا ام هچنآ زا هك تسا یداریا ینیقلب یضاق راتفگ نی رد و . ناشی لاثما و ریّبج خیش ،دوخ نامز رد تئارق امام ،تسا هتفگ نخس عوضوم نی رد هك یسک نیرتهب و . دوشیمرتاتومت مولعم ره :دیوگیم دراد مان «رّشَن» باتک هك شباتک لّوا رد وا .تسا یرّج نب ریخلا وبأ :ام خیشم فحاصم زا یکی اب و ،دشاب قفاوم دشاب هوجو زا یهجو هب هچرگ تبّرع دعاوق اب هك یتئارق تئارق نآ ؛دشاب حیحص نآ تیاور دنس زین و ،دشاب قفاوم دشاب لامتحا وحن هب هچرگ هّینامثع هوجو) ةعبس فرحأ زا نآ هكلب ؛نآ راکنا تسین لالج و ،نآ در تسین زئاج هك تسا میاه حیحص زا هاوخ . دننک لوبق ار نآ تسا بجاو مدرم رب و .تسا هدش لزان نادب نآرق هك تسا یا (هناگتفه .تسا لوبق دروم ناشراتفگ هکیاهمئئا زا ناشریغ زا هاوخ و هرشع ناماما زا هاوخ و دشاب ةعبس ناماما هتفگ لطاب ای و هّذاش ای فیعض تئارق نادب ،دوش لتمخ هناگهس ناکرا نی زا ینکر هاگره و قیقحت لها ناماما زا هچنآ .دشاب رتگرزب اهنآ زا هك یسک زا هاوخ و دشاب ةعبس ءارق زا هاوخ . دوشیمرتاتومت وبأ و یدّهم و یمم یناد ،راتفگ نیدب و .تسا حیحص یأر نی تسا هدیسر امب فلخ و فلس زا اهنآ زا نآ فالخ لاجب ات یسک زا هك تسا ءاملع زا نینقباس بهدم نی و . دناهدومن حیصرت قماش » ۷۵ ص ،مّوس عبط زا و ؛۹۴ ص ،لّوا ج ،لّوا عبط «ناقنإل» .تسا هدشن هدینش

دننکیم لقن ار تءارق رتاوت دقن رد ییوخ هللا تیا و رهاوج بحاص موحرم هللا لیصفت هب سسپس :دنوگیم ۴۳۰-۴۲۹ ص رد راوگرزب ود نآ دقن رد هاگنآ و

و. دنرتاوت م هرشع ای و ةعبس تئارق :هک میناسریم تابثا هب هتوق و هللا لوحب اجنیا رد ام» رتاوت هب ملع و هطاح و .تسین مامت دناهدیئارگ نادب «نایب» ریسفت و «رهوج» رد هک ار هچنآ نَحَب یهقف لاسم اهنت هلیسم و .دراد لاجر و تئارق و خیراوت و ریس بتک عبتت هب زاین ،تئارق ار یاهم لسم دهاوش و نئارق کنیا ام .دومن رتاوت مدع هب مکح آروف و امزج ،نادب یتیاور زات تسین ؛تسین نایراق تاداهتجا و تاطابنتسا زا ةعبس تئارق هک دوش نشور ات ،مینکیم رکذ اجنیا رد ءارق تئارق رتاوت رب دنراد قافتا مهیلع هللا ناوضر ام یاهقف و .تسا یتیاور و عامس زا هکلب ملس و هلا و هیلع هللا یلص ادخ لوسر زا ،طساوب نانآ عامس و ةعبس

تسین داهتجا یور زا ،ةعبس تئارق

تئارق هیف رد اء هرسک عابشا هب اناههم هیف دُلَحَّی ناقرف روس رد ،دنکیم یتیاور مصاع زا هک صفح اناههم هیف دُلَحَّی رگا و .تسا حیحص تیبرع هدعاق تقفاوم هب عابشا نودب تسنادیم هکنآ اب ؛دومن دوب عابشا اب و عامس نوچ ،درکن تئارق اما .دوب دومن نیفالح آدبا ،عابشا الب دناوخم

،مض اء همض اب ناطی شلا ال هیناسنآ ام و فهک روس رد و 2هللا هیلع دهاع امب حتف روس رد و ؛امس نوچ ،دناوخن اما .تسا زئاج زین هیناسنآ و هیلع رد اء روسک هک تسنادیم بوخ و ؛درک تئارق دوب روطنیا شتیاور و یو

تئارق اء هرسک اب هیناسنآ و هیلع لاثما رد و عابشا نودب هیف لاثما رد نارق عضاوم رئاس رد اما اج همه دیاب ،دوب روطنیا و داهتجا رگا .دناوخن ینچنیا دروم هس نیا رد طقف ؛هنا آ دراوم ترثک اب درک اجنیا اهنت طقف هن دشاب

نیا رد .تسا لکشم شئاصحا هک تسا دایز یردقب ،درک میهوخ نایب هکنانچ دراوم نیا ریظن و ؛تسا هدوب نایراق دوخ یاهه ریظن و اءرا زا فالتخا نیا :میئوگب هک دراد روصت هنوگچ تروص

هیلع هللا ناوضر یئابطاطب همالع هللا ةیآ ترضح نامداتسا اب هک یتابحاصم رد ریقح نیا «نابات رهم» ناوئع هب ناشی هماندای ثحابم نمض ناشت لحر زا سپ و ،دش طبض راون رد و ،هتشداد و .دناهداد خساپ و هدومن یتالائس ناشی زا ةعبس نایراق تئارق رتاوت صوصخ رد ؛تفای راشتنا زین اجنیا رد انیع ار دندروا نابات رهم باتک رد هک یبلاطم نامه و «:هک تسنیا خساپ نآ لامجا دنروایم

نیدب دنزادرپیم ییوخ موحرم و رهوج بحاص هلدا یلیصفت دقن هب ۴۴۵ ات ۴۳۴ ص س پس نایب:

نایب نارق ن تیرخ ،هیلع یلعات هللا ناوضر همالع داتسا ترضح هک دوب یبلاطم لصرحم نیا» اما و ،ءدام زا تسا ترابع نارق هکنیا هب ریسفت رد یئوخ هللا ةیآ ترضح راتفگ اما و .دناه دومرف حیضاو لاکشا اراد ؛دناسریم نارق رتاوت هب یررض نآ رتاوت مدع و تسنآ تیفیک بارعا و تئیه ماگنه هک ار هچنآ ینعی ؛تئیه و ءدام عومجم زا تسا ترابع نارق :هک تسا هنوگ نیدب نآ و .تسا لاجم یرگدی زا یکی ندرک ادج و .دنهیم لیکشت ار ینادح و رما ءدام و تئیه و .دوشیم هدی نش مکتک تسا

هک کلم دننام .دنسیونیم ادج یبرع تغل رد ار بارعا هک ،تسا تباتک رد دوشیم ادج مه زا هچنآ ار نآ هک نآ بارعا و تسا رتاوت ءدام :دوش یغدم یسک تسنکمم دنراذگن بارعا نآ رب هچنانچ و .تسنکمم ریغ مه زا ود نآ ندرک ادج طفلت رد اما .تسین رتاوتم دروا رد کلام ای و کلام تروصب اب اعم و انراقم و اموزل مه تیفیک و بارعا ،دننک تیاکح دحاو ربخ هب ای و رتاوت هب ار ءدام هچنانچ .دوشیم تیاکح دحاو ربخ هب ای و رتاوت هب نآ

!تسا هدوب هنوگچ هللا لوسر

توتفم ار نآ دیاب دوش عقاو نکاس فرح زا دعب هچنانچ ،هملک رخآ ای :هک تسنیا برع و بدا □دعاق رد نوچ ار ایایحَم رد ای هک 1 نيم لعلل بره لیل یاتامَمَ و یایحَمَ و یئسُنَ و یئالَصَ نل لُق دننام ؛دناوخ هچ و د هب ،دشابن نکاس فرح زا دعب رگا ام .دناهدنوخ حوتفم ،تسا نکاس فلا و تسا فلا زا دعب حوتفم ای و نکاس ار نآ تسا زئاج هک یاتامَمَ طفل لثم ؛حتف و نوکس :دوش هدناوخ تسا زئاج دناوخ .

رد و .دندش عامس رب دئیقم و دندرکن ار حتف ای و نوکس رایتخا ،رایتخا نیا دوجو اب ءارق ام دروم ۱۸ رد و ؛دناوخ نوکس هب آقفتم یگمه دروم ۵۶۶ رد اهلاثما و یدّوع و ینسَم و یل دننام یاتاملک و ،دنتفریذپن ار حتف و دنتفریذپن ار نوکس ءارق زا یضعب ،رگید دروم ۲۱۲ رد و ؛حتف هب آقفتم هچ و د ره هب اهنآ زا کیچی ه و .دنتفریذپن ار نوکس و دنتفریذپن ار حتف سکع رب رگید یضعب ود زا یکی ره هب تسا زئاج دروم ۲۱۲ نیا رد ام یارب ام .دوب مسق کی ناشعامس نوچ ؛دندرکن تئارق نوکس هب همه هک یرگید دراوم نآ رد نکیل و .می ناوخب ءارق زا یکی تعباتم هب می ناوخیم هک مسق عاچ یین ؛کرابم □یآ رد الثم .تسین زئاج حتف و ،می ناوخب نوکس هب تسا مزال زین ام ،دناهدنوخ هچرگ ،دناهدنوخن ءارق روطنیا نوچ .می ناوخب حوتفم ار یین رد ای می ناوتیم 2، ةَفِیْلَخِ ضْرَأْلَا یف دومن تئارق تسا زئاج هچ و د هب ار کرحتم فرح زا دعب ای تببرع دعاوق قبط

و 2، رَسَی اذِل لَیْلِلَا و 1، عَادِلَا عَدَی مَوَی لاثما رد تسا هدئاز یاهای ،ام راتفگ رب هدنز دهاوش هلمج زا و رد هاوخ ،بوتکم ریغ ای دناوخ ال صا ،تسام تسد رد روهشم نآرق هک مصاع تئارق رد 3، نُوْقُتَا فِیْیَا ی نوکس هب ار نید 4، نِیْدَی لَ و مْکُنْیْدُ مْکَل □یآ رد دیاب و .تسین زئاج لصو تلاح رد هاوخ و فغو تلاح تلاح رد نون هرسک اب نید :میئوگن و ؛مینک تئارق لصو تلاح رد نآ رسک هب و ،فغو تلاح رد نون فغو تلاح رد ای راهطا اب ینید و ،لصو

ل 5، عَادِلَا یَلِی هملک رد ،رمق □روس رد ورمع وبأ و ریثک نبا و عفان دننام (مصاع ریغ) نارگید ام هب نآ ملسم و اعطق .دناهدرک تئارق ای نودب وع ادلَا عَدَی مَوَی هملک رد هروس نیمه رد و .دناهدنوخ یعادلَا دئیقم و .دناهدینش نینچنیا اجنیا رد و نانچنآ اجنآ رد هکنآ رگم تشاد یتلعل هن و دناهدرک شومارف .دناهدوب عامس ظفح هب

نآ هلمج نیا رد ناوتیم هکنآ رب دنراد قافتا بدا له و نییوحن همه ،تاملک زا یضعب رد :موس لیلد .دناهدنوخ مسق کی هب ءارق ام .درک تئارق مسق ود هب ار

بر هب قَدَصْمُ ءارق تئارق رد 1، مُمَعَم امل قَدَصْمُ هللا دنع نم لوسر مُمَعَم امل و ؛کرابم □یآ رد الثم لاج هک نآ دناوخ بصلن هب تسا وکین :دیوگ «نایبالا عجم» رد و .تسا لوسر یارب تفص هک تسا ،تسین زئاج دناوخ عفر هب زج ینعی .تسا ةَعَبْتُمُ ةُنُس ،تئارق نکیل و ،هللا لوسر یارب دشاب .دناهدنوخ عوفرم ار نآ ءارق هکنآ یارب

نآ طخلا مسر هک یاتاملک رد اریز .تسین طخلا مسر تاعارم تهجب قَدَصْمُ هملک دناوخ عفر هب و مُمَعَمُ بَکَلْتَف دننام ؛دناهدنوخ لکش کی هب ءارق همه ،درادن عفر و بصلن لاج رد یتوافت زین زا دعب ربخ ات دناوخ عفر هب دوب نکمم هکنآ اب ؛دناهدنوخ تبیلح رب انب بصلن هب همه 2، ةَفِیْلَا و دشاب هدوب کلت یارب ربخ

نابز دعاوق یارب هیاب نیرتلیصا میرک نآرق هکنآ رب دنراد عامجا تببرع یاملع مامت :مراهچ لیلد .تسا تببرع نونف رئاس و قاقتشا و نایب و یناعم و تغل و فرص و وحن نکر نیرتیساسا و ،برع هن ؛دشاب هدیسر ربمغیپ زا تیاور و عامس هار زا هک دروا دهاش نآرق زا ار یترباع ناوتیم یتروص رد و :هک هنوگ نیدب .دیآیم مزال رود صرف نیا رد هنرگو .دشاب هدرک دامتعا هدعاق و سایق هب هکنآ رب دوشیم فقتوم نوناق و هدعاق نیا و ؛بدا له نوناق و هدعاق رب دوشیم فقتوم نآرق هب داهشتسا

تسا حیرض رود نی و .نآرق تلصا

و دوخ یاعدم تابثا یارب کی ره اهنآ نیعبات و ناشنادرگاش و ءارق هک ار یدهاوش و ءلدا ،نیاربانب یارب ،دروخیم مشچب تئارق و هیریسفت بتک رد و دناهدرک رکذ فرط یاعدم فیعضت و فییزت و تائییه و بارعا حیحصت و تایآ یراذگه یارب هب ؛عوقو زا دعب تلل و ،تسا تاوعومسم دیأت .تائیفی

نوناق و هدعاق حیحصت و ،تیببرع لاوز رطخ دربتسد زا نآرق ظفح یارب نیغم ،تیببرع و وحن ملع ادا هونوگچ حیحصت یبرع رد هملک مینادب نوچ .تسا نآرق تناتم و تلصا زا فشاک هک تسا برع میقس زا ار حیحص و مینادیم ار هملک نآ ؛تسا هدش ادا حیحصت یبرع هب نآرق مینادب و ،دوشیم میسانشیمزاب .

هب دیاب زاب نآ تئینآرق تابثا رد تروص نی رد ،دوشیم ادا هجو ود هب صلخ و حیحصت یبرع رگا ام رطن راهطا و داهتجا هب هب ،مینک کسمت عامس و لقن

اب ام .لاد نوکس و حتف هب ؛تسا هدش دراو مسوق ود هب دناهتفگ تغل لهه مه ردق طفل رد آلثم ؛تف اب ءارق زا یضعب ،هردق رتقؤلما یلع یآ رد نآرق تایآ رد ،بدا و تغل رد ود نآ زا کی ره تححص دوج و .دناه دومن تئارق (ردق) نوکس اب یخر ب و (ردق)

ف اب یگمه 4 رددق بام امس لایم انلزنأ و یآ و ،مؤلعم رددق ب ال ایآ و ،ردق یلع تئج یآ رد و .دناه دن اوخ نوکس اب یگمه ،آردق عی ش لکل لال لعلج دق یآ رد و .دناه دن اوخ

روصت هونوگچ ،هجو ود نی زا یکی باختنا رد و نآرق تئارق رد ندوب راتخم صرف اب تروص نی رد .لقن و عامس رب تئارق دقت و سبب هب زج تسین نی ؟دننک رایتخا ارقش کی ءارق هه دوشیم

هک تسن نی ،درک هم اقا تی اور رد تئارق قی رط راصحنا یارب ناوتیم هک یالدا و دهاوش زا مچنپ لیلد زا تاملک زا یضعب رد یلو ،دناهدرک لمع روهشم نازیم و هدعاق قبط تاملک هه رد ءارق مینیبیم ماگ دراد ترهش برع نابز نیام رد هچنآ فالخ رد ،یببس و هجو نودب و هدرک فلخت روهشم هدعاق .دن تسنادیم بوخ ار روهشم هب لمع هکنآ اب ؛دناه رد

سوی رب ار ام وت تلل هچ هب ؛دنیوگیم ناشردپ هب و ناردارب تسا هدمآ هک فسوی روس رد آلثم یلع انمات ال کل ام انابآ ای اولاق !؟ میشابیم حصان و قفشم و رابرد ام هکی لاج رد ینادیم نیما ،اغدا مه رد ار نون ود انمات ال هملک رد دیاب تیببرع دغاق قفاوم اجنی رد 2. نوحصان ل لة ان و فسوی شیانعم و تسا یهن هغیص هک انمات ال اب اریز .تفگ انمات ال ینعی ماغدا کف هب و ؛دومن دوشیم هابتشا «ینادب دیابن نیما ار ام» :هک تسن نی

عامس و لقن رد مصاع تئارق تاصخشم

هدرک مامش | ،هابتشا عفر یارب و تسا هدرک تی اور ماغدا اب ،دنکیم تی اور مصاع زا هک صفح یلو هراشا نی و - دنک ادا ار همض دهاوخب هک یسک لثم بل ود نداهن مهب زا تسا ترابع مامشا و .تسا رهاظ همض نی زا یرثا راتفگ رد هکنی نودب - تسا همض ،نون رد فوذحم تکرح نآ هکنآ هب تسا دوش .

عبطب لاجب ات هک تسا یفحصم نیرتیلع طخلا مسر تهج زا هک ریخا عبط یاهنآرق رد اذهل و تسا یزول یلاخ وت هطقن کی هک ار مامشا تمالع نون فرط هب یردق میم یور رب ،تسا هدیسر (انمات ال) :تسا هدراذگ

هچنآ زا تسا ترابع نآرق .تسین نآرق نوچ ؛تسین حیحص تئارق نیالوصا ،هتشذگ نیازا هب ام هک یتروص رد و .تئییه و ءدام زا تسا ترابع نآ و ؛تسا هدرک یحو مرکا ربمایپ رب لیئارج میاهدركن نآرق تئارق ،میهد ریغت ار نآرق یبرع دعاوق قباطم دوخ هاوخلد

تئارق کرت هکنآ لثم ،تسا یفاک زامن رد طلغ تئارق هکنیا رب دهد یوتف یه یقف تسنکمم ؟تسا نآرق ،طلغ تئارق هک دهد یوتف دن اوتی می ایآ اما ؛دشابن لطم اوهس

هک «نایبالا» ریسفت و «مالکلا رهاوج» راتفگ تّحص مدع ،میدروآ اجنیا رد هک ار هچنآ عومجم زا !یراب ءیآ موحرم راتفگ زا ار بلاطم نیازا یرایسب ام و .دش نشور دن تشاد تئارق رتاوت مدع رب رارصا ارق نیام رتاوت تّیمامت مدع نایب رابرد زین و .میهدومن هدفاتسا هیلع هللا ناوضر ینارعش هللا دجاو اجنآ رد ربخ هک ءارق صخش رد زین و ،ءارق و ام نیام و ،مّلس و هلآ و هیلع هللا ئلص ادخ لوسر و ناوضر ینارعش هللا ءیآ اتادافا زا زاب - تسا هدش لال دتسا نادب «نایبالا» ریسفت رد هک - دوشی می ؛میروآی دوخ حیضوت و لیصفت و حرش اب ار بلاطم هیلع هللا

جهنم» ریسفت لوا دلج رب ینارعش موحرم همدمم زا ۱۳ و ۱۲ و ۱۱ ص زا یتابختنم ناشی اسپس یروبا دومجم خیش زا ینخس هب (۴۴۹-۴۵۲ص) لصفم یاهقیلعت رد و دننکیم رکذ ار «نیقداصلال رد (۱۳۲۸- ۱۲۶۸) یرئازج رهاط همّال ع زا بلاطم لقن و «ءی دمحم لال ءنّسلا یلع ءاوضأ» باتک رد یرصم نآرق رتاوت هرابرد هک یتاهبش زا یخر هب خساپ رد [نآرق لال مولع یف نایبالا] «نایبت» باتک تئارق «ءعبس فرحأ» زا دارم» هکنیا نییبت رد یتاحیضوت زا دع و .دنزادرب یم تسا هدش حرطم و (۴۶۵-۴۶۱ص) دنوریم «سائلال ارقی امک ارقا» تیاور حیضوت غارس هب (۴۶۱-۴۵۳ص) «تسین ءعبس دن یوگی م ۴۶۵ص رد اتیاهن

راتفگ هرابود ات میدروآ آحورشم ار نخس یردق و .تئارق رتاوت باب رد ام راتفگ لّصح م دوب نیازا دنچ ره ار یربخ و ،دنمهفیمن ار یزیچ تّایعطق و تّاینیقی رد یّتح دّبعت زج هک نوّی رابخا زا یضعب نایسن هتوب رد ام یاهقف مطاعا مالک و ؛دباین چاور دنرادیم مّدمم یلقع لیلد دص زا دشاب یّنظ .دوشن هدرپس

مصاع نع صفح ءارق نا ؛مچارتل بابرا لاق م ث نم و ،ءمال ءارق ءقفاوم لواح یذلا وه صفح نا . [xi] ءمال ءارق یه مالمسلا هیلع هتءارق نا كش ال و مالمسلا هیلع نی نم مؤملا ریما یلا عفترت لوالا دهلال ذنم ءرتاوت مالم نی مالمسلا

رد هیملع یاههزوج و سرادم نامزاس هدنیامن ،«یدهاش دمحم دیس» نی مالمسلا و مالمسال اتجج . [xii] توافت هب هراشا اب و بلطم نیازا نایب اب وئاسی هنیگ و ایبماگ ،یناتیروم ،لاگنس یاهروشك و تخادرپ هرابنیراد یاهرطاخ لقن هب ،ناریا و لاگنس روشك رد ینآرق یاهتیلعاف هئارا هون رد نم دزن یمالمسلا مولع یناهج زكرم هب یدورو هب حاصم ماجنا یارب یناتیروم نایوچشناد زا یكی ؛تفگ یسورد هچ تسالسا مولع هنیمز رد مالمسلا ناهج یوق زكارم زا هك مق هیملع هزوج رد دیسرپ و دمآ و دوشی مه دادتیها یریسفت و ییوتحم شحابم هب رتشیب متفگ خساپ رد نم ؟دوشی میسیردت «صفح» تیاور اهنت زكرم نیازا رد و تسینی موسرم ناریا رد امش روشك رد چیار یاهتئارق زا كیچی ه ؛ردان دوجو ملع ناریا یمالمسلا زكارم رد سپ دادخساپ وچشناد نیازا ؛تسالومعم

شحابم هب ییاقیریفآ یاهروشك نیازا رد ناناملسم یهجوتمك ،یدركیور نییچ حیضوت رد یدهاش .تسناد یمالمسلا تاعامتجا نیازا یاهفض و اهیتساك زا ار نآرق یریسفت و ییوتحم

قطانم زا یكی هب هك یرفس رد ؛تفگ نییچ هرابنیا رد رگدی یاهرطاخ هب هراشا اب همادا رد یو زا دنالیاق (ص) ربمایپ نادناخ هب یاهژیو مارتحا هك اجنآ زا تنس لها یمال ع زا یعمج متشاد لاگنس هب بستنم ام هك تسالسا نیازا اهنآ تدارا نیازا لیلد منكهماقا ار زامن هك دن تساوخ نم

رد فل تخم ياهتئارق زا نانآ هك اجنآ زا يلو مي تسه (ع) نيسح ماما و (مالس لامه يلع) تي بله ا زا سپ ؛ متفريذپ نانآ رارصا رطاخه بآتياهن و مدركعانتما راك نيا زا نم دننكي مي وريپ ناش زمان هب هن امش زمان ؛ تفگ نم هب باطخ ، دوبرضاح نارازگ زمان عمج رد هك ينساملع زا يكي زمان مامتا تي اور هب نم زمان هك متفگ خساپ رد نم ؛ «يرود» هن و «يسوس» هن ، «شرو» هن دوب «نولاق» تي اور . دن اوخ زمان «شرو» اي و «نولاق» ، «يسوس» تي اور هب دياب اي اجنيا رد هك داخساپ وا ؛ دوب «صفتح»

ميرك نآرق عونتم ياهتئارق هب هراشا اب لاگنس روشك رد هيملع ياه هزوح و سرادم نامزاس هديانم ش زمان يسك ديناوخب «يرود» تي اور هب ار زمان نادوس رد رگا ؛ دركح يرصت اقيرفا فل تخم قطانم رد «اقيرفا برغ ناناملسم يلصا هغدغد ؛ نآرق تئارق ياههويش» زالقن هب . . . دننكي منادقا امش هب ار <https://iqna.ir/fa/news/1620820> : سردآ هب انكي يرازگربخ تياس رد

مطعم و روهمجلال هيف فل اخ دقف [عج هلق نوکي نمع تءارقلا رتاوت مدع =] ي ناثل اما و . [xiii] ي فاهنم ةدحاو لكب ةءارقلا زاوجب و عبسللا تءارقلا رتاوتب اومكح مهنإف انباحصأ نم نيدهتجمللا (ص) نيلسرمللا ديس بلق يلع ني مأل حورلا هب لزن امم لكلا نا اولاق و ةالصللا

#1 ين يزاب

. . . طسوت 2025 13:55:29 ربماسد 24 هدش داچا

. . . طسوت 2025 14:25:44 ربماسد 24 هدش يناسرزور هب